

De feiten op een rij

De beschikbare premieregeling

VERBOND VAN VERZEKERAARS

De beschikbare premieregeling

Verzekeraars bieden diverse pensioenregelingen aan, waaraan werknemers via hun werkgever kunnen deelnemen. Ongeveer de helft van deze pensioenregelingen is een beschikbare premieregeling. In een beschikbare premieregeling krijgt u geen vooraf vastgestelde pensioenuitkering, maar een pensioenpremie. De hoogte van die premie is bekend, maar de hoogte van de uiteindelijke pensioenuitkering niet. Dit heeft voor- en nadelen. In deze brochure zet het Verbond van Verzekeraars de feiten voor u op een rij.

Bent u werkgever?

Op pagina 7 vindt u informatie specifiek voor u als werkgever.

Wat houdt de beschikbare premieregeling in?

De beschikbare premieregeling is een pensioenregeling, waarbij voor u een premie beschikbaar wordt gesteld, die wordt besteed aan pensioen. De werkgever betaalt jaarlijks de premie voor u aan de verzekeraar. Van dit bedrag gaan eventuele kosten en risicopremies af (bijvoorbeeld voor een partner- en/of arbeidsongeschiktheidspensioen). Het bedrag dat overblijft, besteedt de verzekeraar aan uw pensioen.

Hoe hoog is de jaarlijkse premie?

Uw werkgever stelt de jaarlijkse premie vooraf vast. De premie is meestal een percentage van de pensioengrondslag (dat deel van uw salaris waarover u pensioen opbouwt). Hoe hoog de premie is, hangt af van een aantal factoren. Belangrijk zijn bijvoorbeeld de financiële mogelijkheden van uw werkgever. Welk bedrag wil en kan hij beschikbaar stellen?

Hoe hoger de premie is, hoe hoger het uiteindelijke pensioen kan zijn. Naast de premie telt ook de uitgebreidheid van de regeling mee. Zo voorzien sommige pensioenregelingen behalve in een pensioenuitkering ook in een uitkering bij arbeidsongeschiktheid (arbeidsongeschiktheidspensioen) of in een uitkering voor uw partner (partnerpensioen) of kinderen (wezenpensioen) als u overlijdt. Voor de hoogte van de premie gelden wel fiscale bovengrenzen. De Belastingdienst hanteert hiervoor zogeheten staffels, waarin de premie oploopt naarmate de leeftijd hoger is.

Is sprake van een vast premiebedrag?

Bij beschikbare premieregelingen staat de inleg van de premie gedurende de looptijd van de pensioenregeling min of meer vast. Bij de meeste beschikbare premieregelingen stijgt de premie naarmate u ouder wordt. In een beperkt aantal regelingen geldt een vast premiepercentage. De hoogte van de premie verschilt dus per pensioenregeling.

Wat zijn kosten en risicopremies?

De verzekeraar heeft te maken met advies- en uitvoeringskosten. Advieskosten kunnen onderdeel uitmaken van de premie of apart door de werkgever worden betaald. Bij uitvoeringskosten kunt u denken aan kosten die de verzekeraar moet maken voor de administratie en het informeren van deelnemers. Heeft u een beschikbare premieregeling waarbij wordt belegd (manier 1, zie ook verderop in deze brochure)? Dan worden er ook kosten voor de aan- en verkoop en het beheer van beleggings-eenheden gemaakt.

Risicopremies zijn premies die worden betaald voor risicoverzekeringen. Risicoverzekeringen kunnen onderdeel zijn van de pensioenregeling. Een risicoverzekering is een verzekering die voorziet in een uitkering voor uw partner en/of kinderen in het geval u komt te overlijden. U kunt zich ook verzekeren tegen arbeidsongeschiktheid.

Hoe wordt de premie besteed?

De premie is voor een belangrijk deel bestemd voor uw pensioen. Hoe dit gebeurt, verschilt per regeling. Na aftrek van kosten en eventuele risicopremies, zoals voor het arbeidsongeschiktheids- en/of partnerpensioen, kan de verzekeraar de premie op een aantal manieren inzetten. Hieronder staan de meest voorkomende regelingen. Niet alle verzekeraars bieden alle vormen aan. U kunt bij uw verzekeraar terecht voor meer informatie.

Manier 1: beleggen

Als de verzekeraar de premie belegt, ligt het beleggingsrisico bij u als deelnemer. Op de datum dat u met pensioen gaat, is er een pensioenkapitaal. Met de waarde van dit pensioenkapitaal (pensioenspaarpot) koopt u de pensioenuitkering aan. Omdat beleggen altijd risico's met zich meebrengt, is vooraf niet te zeggen hoe hoog het pensioenkapitaal zal zijn. Bij een goed beursklimaat profiteert u van de beleggingsrendementen. Bij een slecht beursklimaat loopt u het risico dat de beleggingsrendementen ongunstig uitpakken en het kapitaal lager wordt. Vaak heeft u ook de mogelijkheid om te kiezen voor minimumgaranties of voor de manier waarop er wordt belegd.

Voor de hoogte van de pensioenuitkering is de actuele marktrente op de pensioendatum van groot belang. Als de rentestand daalt, is het aan te kopen pen-

sioen lager. Stijgt de rente, dan is het aan te kopen pensioen hoger. Ook zijn de aankoopstarieven en de ontwikkeling van de levensverwachting bepalend voor de hoogte van de uitkering. Op de pensioendatum kunt u besluiten om het pensioenkapitaal over te dragen naar een andere verzekeraar voor een ander aanbod.

Wat is lifecycle beleggen en durationmatching?

Beleggen brengt altijd risico's met zich mee. Verzekeraars hebben verschillende methodes ontwikkeld om de risico's van beleggen te beperken:

Lifecycle beleggen

Bij lifecycle beleggen wordt, naarmate de pensioendatum dichterbij komt, steeds minder in aandelen en steeds meer in obligaties belegd. Aan het begin wordt meer in aandelen belegd met als doel een hoger rendement te halen. De risico's zijn aan het begin dus het grootst, maar de inleg is dan nog relatief beperkt. Aan het eind van de looptijd is uw opgebouwde kapitaal veel groter en worden de risico's afgebouwd.

Durationmatching

Een onzekere factor bij beleggen is de rentestand. Wie nu belegt, weet immers niet hoe hoog de rente over een jaar of dertig is. Om zoveel mogelijk rekening te houden met schommelingen in de rentestand, past een aantal verzekeraars durationmatching toe. Dit betekent dat de looptijd van de obligaties wordt afgestemd op de verwachte uitkeringsduur van het aan te kopen pensioen. Daardoor wordt het effect van een rentewijziging op het aan te kopen pensioen zo klein mogelijk gemaakt.

Manier 2: gegarandeerd pensioenkapitaal

Manier 2 houdt in dat de verzekeraar de premie gebruikt om een gegarandeerd pensioenkapitaal te verzekeren. Als dit zo is afgesproken, kan de verzekeraar het gegarandeerde kapitaal tussentijds en op de pensioendatum verhogen met een winstdeling. Met het pensioenkapitaal koopt u op de pensioendatum de pensioenuitkering aan. Het pensioenkapitaal staat bij deze optie dus vast; de hoogte van de uitkering niet. Op de pensioendatum kunt u besluiten om het pensioenkapitaal over te dragen naar een andere verzekeraar voor een ander aanbod.

Naast de aankoopstarieven is de actuele marktrente op de pensioendatum medebepalend voor de hoogte van de uitkering. De rente wisselt de laatste jaren. Als de rentestand daalt, is het aan te kopen pensioen lager. Stijgt de rente, dan is het aan te kopen pensioen hoger. Ook is de ontwikkeling van de levensverwachting uiteindelijk bepalend voor de hoogte van de uitkering.

Manier 3: gegarandeerde pensioenuitkering

Bij manier 3 besteedt de verzekeraar de premie direct aan de inkoop van een gegarandeerde pensioenuitkering. De aankoop van de pensioenuitkering vindt dan niet bij uw pensionering plaats, maar per jaar. Hierdoor weet u zeker hoe hoog het pensioen is dat u heeft opgebouwd. Uw pensioenuitkering bestaat uit het totaal van de jaarlijkse aankopen. In veel gevallen verhoogt de verzekeraar het pensioen jaarlijks met toeslagen (indexering). De hoogte van deze indexering is gebonden aan voorwaarden. De prijs voor de jaarlijkse aankoop kan per jaar verschillen.

De verschillen in zekerheid op een rij

Manier 1: beleggen

De hoogte van het op te bouwen kapitaal voor het pensioen staat niet vast en is afhankelijk van de volgende factoren:

- het beleggingsrendement; dat kan gunstig, maar ook ongunstig uitpakken en brengt dus risico's met zich mee;
- omdat de pensioenuitkering op de pensioendatum wordt vastgesteld, zijn daarnaast de rentestand, de ontwikkeling van de levensverwachting en de aankoop-tarieven die op dat moment gelden, bepalend voor de pensioenuitkering. Omdat de verzekeraar deze factoren niet van tevoren weet, is de hoogte van de uitkering onzeker. Na aankoop van het pensioen staat de uitkering wel vast. Na de pensioendatum kan niet worden gekort op de uitkering.

Manier 2: gegarandeerd pensioenkapitaal

De hoogte van uw opgebouwde kapitaal voor het pensioen staat vast. De pensioenuitkering is echter nog niet bekend en wordt pas op de pensioendatum

vastgesteld. De hoogte van deze uitkering wordt mede bepaald door de rentestand, de ontwikkeling van de levensverwachting en de aankooptarieven die op dat moment gelden. Nadat het pensioen is aangekocht, staat de uitkering wel vast. Na de pensioendatum kan niet worden gekort op de uitkering.

Manier 3: gegarandeerde pensioenuitkering

Door de jaarlijkse inkoop van de pensioenuitkering krijgt u vooraf meer zekerheid over de te verwachten pensioenuitkering. De prijs voor deze inkoop verschilt wel per jaar. Zo worden de beleggingsrisico's, de stijging van de levensverwachting en de verschillende rentes gespreid over de tijd. Na de inkoop van de uitkering kan niet meer worden gekort op het pensioen.

Hoe weet u wat er met de premie gebeurt?

Zodra u aan een beschikbare premieregeling deelneemt, ontvangt u van uw pensioenuitvoerder een startbrief. Daarin staat welk deel van de beschikbare premie bestemd is voor pensioen, kosten en risicopremies. De kosten worden over de gehele looptijd van de regeling in rekening gebracht. Verder staat in de startbrief welk deel van de beschikbare premie wordt gebruikt voor de aanvullende verzekering van het partner-, wezen- en/of arbeidsongeschiktheidspensioen. Ook ontvangt u jaarlijks een Uniform Pensioenoverzicht (UPO). Dit overzicht geeft u inzicht in uw pensioen.

Wordt uw premie belegd (manier 1)? Dan ontvangt u jaarlijks een overzicht van de in rekening gebrachte kosten en premies.

Negatieve publiciteit over beleggingspensioenen

Er bestaan zoals vermeld verschillende soorten beschikbare premieregelingen. Eén variant is het beleggingspensioen (manier 1), dat eind 2009 negatief in het nieuws kwam. Deelnemers met beleggingspensioenen waren teleurgesteld in de tegenvallende beleggingsresultaten. Ook wisten ze niet altijd dat op de premie kosten worden ingehouden, die in sommige gevallen hoog uitvielen. Omdat pensioenen tot de arbeidsvoorwaarden worden gerekend, vond het Verbond van Verzekeraars het belangrijk om met werkgevers en werknemers te praten over verbeteringen. Het Verbond zocht contact met de Stichting van de Arbeid, die zowel werkgevers als werknemers vertegenwoordigt, om het kostenvraagstuk op te lossen. Er is een goede oplossing bereikt. Het Verbond adviseert zijn leden om voor bestaande beleggingspensioenen kosteninhouningen in het verleden te toetsen en waar nodig het pensioenresultaat van deelnemers te verbeteren. Ook is er afgesproken om de voorlichting naar de deelnemers te verbeteren. Het uiteindelijke doel is dat mensen goed weten wat een beschikbare premieregeling is en welke risico's eraan verbonden zijn. Pensioenverzekeraars moeten op hun beurt duidelijk communiceren. Ook moeten ze verantwoorden welke kosten ze voor het product in rekening brengen en wat ze doen om het beoogde pensioenkapitaal te bereiken.

Extra informatie voor werkgevers

Kan iedere werkgever een beschikbare premieregeling voor zijn werknemers afsluiten?

Voor een flink aantal branches en beroepen, zoals de zorg, de overheid, het onderwijs en de bouw, geldt een verplichtgestelde pensioenregeling. Dat betekent dat voor werknemers in die branche of beroepsgroep dezelfde pensioenregeling geldt en dat ook is vastgesteld bij welke pensioenuitvoerder die regeling is ondergebracht. Werkgevers hebben daarin dus geen keuzevrijheid. Buiten de branches met een verplichtgestelde regeling kunnen werkgevers zelf beslissen of zij een pensioen regelen voor hun werknemers. Als de werkgever besluit dat te doen, kan hij, in overleg met de werknemers, zelf bepalen hoe de regeling eruitziet. Als de werkgever een pensioenregeling afspreekt, geldt deze voor alle werknemers die in dienst zijn.

Wat zijn de voordelen van een beschikbare premieregeling voor een werkgever?

Mensen worden steeds ouder. Daardoor lopen de kosten voor een gegarandeerde pensioenuitkering op. Bij een beschikbare premieregeling staat de premie-inleg min of meer vast. In een beperkt aantal gevallen is vooraf vastgelegd hoeveel procent de premie periodiek mag stijgen. Daardoor weet de werkgever waar hij aan toe is.

© 2012 Verbond van Verzekeraars
Bordewijklaan 2, Postbus 93450, 2509 AL DEN HAAG
e-mail: info@verzekeraars.nl
internet: www.verzekeraars.nl
www.allesoververzekeren.nl

Aan deze folder kunnen geen rechten worden ontleend.

(2012.07.QA)